SPIRITUL RETORICII MAIORESCIENE

DUMITRU VLĂDUȚ
Universitatea „Tibiscus”, Timişoara

Cuvinte-cheie: *analiză, oratorie politică, retorică antică, retor, orator, argumentare, coeziune, exces, simulare*

Acțiunea maioresciană de imprimare a unui curs sănătos culturii şi vieții publice româneşti fundamentat pe adevăr, onestitate, exactitate şi eliminare a mediocrităților nu priveşte numai mersul literaturii, al limbii, presei, ci şi al oratoriei politice româneşti. A fost un practician al acesteia, deținând un loc distinct în istoria ei. După 1871 a fost nelipsit din viața politică a României: deputat în parlament, senator de două ori în calitate de rector al Universității din Bucureşti, de trei ori ministru al Cultelor şi Instrucțiunii Publice de unde demisiona de fiecare dată în urma respingerii proiectului privind Legea instrucțiunii, ministru al Justiției (1900-1901) în guvernul P.P. Carp, ministru de Externe între 1910 şi 1912 şi prim-ministru între 28 decembrie 1912 – 4 ianuarie 1914. Prezența lui în viața parlamentară a României timp de 40 de ani unde s-a manifestat cu o vivacitate deosebită a fost un fapt obişnuit. Prin participarea la dezbaterile parlamentare şi prin responsabilitățile deținute, Maiorescu, de la a cărui naştere s-au împlinit, în 2015, 175 de ani, a fost un actor important la edificarea României moderne. A rostit un mare număr de discursuri caracterizate prin logica şi coerența construcției, prin privilegierea argumentării, adecvarea la tema propusă, precizia argumentării, refuzând pateticul şi revărsările grandilocvente ale oratorilor generației paşoptiste, dar şi ale unora ai timpului său[1]. El a

[1] Cf. asupra trăsăturilor de ansamblu ale discursurilor parlamentare maioresciene Vistian Goia, *Destine parlamentare. De la Mihail Kogălniceanu la Nicolae Titulescu*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2004, p. 64-67.

BDD-A24966 © 2015 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:41 UTC)

avut şi o conştiinţă teoretică asupra oratoriei în contextul vieţii publice, căreia i-a fixat statutul, rolul şi evoluţia după 1866 până în 1902 în importantul studiu *Oratori, retori şi limbuţi*. Maiorescu fixează aici un concept al oratoriei parlamentare, statutul discursului de acest tip, faze ale evoluţiei acesteia, delimitează valorile şi procedează chirurgical respingând nonvalorile pe care le tratează aproape caricatural, ca prezenţe patologice în viaţa publică. Întreprinderea de aici este similară celei realizate în 1867 în *Poezia română. Cercetare critică,* unde fixa statutul poeziei sub raport estetic, delimita valorile şi îndepărta chirurgical mediocrităţile.

Contrar decepţiei în planul realizărilor lăsate de câţiva oameni politici europeni aleşi în evenimente politice majore potrivit talentului oratoric şi afirmaţiei lui Simion Mehedinţi conform căreia „dacă vorba curge, aceasta nu e un semn de reală valoare" (C, p. 516), Maiorescu, spirit echilibrat, ţine să precizeze la începutul studiului său: „Cu toate acestea, pentru omul politic al unui stat constituţional darul de a vorbi este în orice caz o însuşire de mare însemnătate" (C. p. 515-516). El apreciază că într-o democraţie parlamentară, „vorbirea într-o adunare publică a rămas cel mai puternic mijloc de manifestare a ideilor politice" (C, p. 516). În afară de aceasta oratoria politică are o importanţă literară căci ea „poate deveni totodată literariceşte un element de dezvoltare a limbei, contribuind la îmbogăţirea şi clarificarea înţelesului cuvintelor" (C, p. 516). Chiar dacă un discurs politic este curgător, valoarea lui e dată de raportul „cu obiectul discuţiei" (C, p. 516), analiza lor trebuind să ţină de asemenea cont de „măsura conformităţii lor cu o cerinţă neapărată a vieţei publice (…)" (C, p. 516). Analizând evoluţia oratoriei parlamentare de la Constituţia din 1866 până la 1902, el stabileşte trei faze, fiecare având trăsături distincte: 1866-1884, 1884-1899, 1900-1902. Judecăţile asupra fiecărei perioade permit desprinderea adeziunii maioresciene la un anumit tip de retorică, fie şi prin refuzul unor ipostaze ale acesteia, căci îngăduie să se spună ce nu trebuie să fie aceasta. Astfel, în prima perioadă, deşi există oratori şi luptători parlamentari veritabili precum Mihail Kogălniceanu, Alexandru Lahovari şi Manolache Costachi, „darul vorbirii se preţuieşte oarecum în sine însuşi, şi de mari oratori trec

BDD-A24966 © 2015 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:41 UTC)

cei ce vorbesc mai lung, mai sonor, de *omnibus rebus* şi cu cea mai felurită şi înflorită frazeologie" (C, p.517). Există trei pseudooratori, agreaţi de auditor şi remarcaţi chiar de unii autori de retorici, într-un caz ca „sirene ale cuvântului", care ilustrează această ipostază. E vorba de Biorgio Brătianu, de Nicolae Blaramberg şi Nicolae Ionescu. Primul este orator kilometric, cu un discurs construit după reţeta lui Quintilian, recurgând la revărsări de fraze sonore şi solemne şi acordând cea mai mare preţuire unei părţi a retoricii numite *actio*, adică pronunţării discursului cu toată mimica şi gesticulaţia necesare. Avea, ne spune Maiorescu, glas puternic, iar revărsarea de fraze era însoţită de „cea mai solemnă gesticulare" (C., p. 518). Toată problema în cazul discursurilor sale este gratuitatea frazării, suspendarea de conţinut. Îi era indiferent ce vorbea, ţintind însă anestezierea auditoriului, căci pentru el „numai vorbă să fi fost şi să se fi putut deştepta luarea-aminte a auditoriului prin vibrarea sonoră a unei cuvântări după tipic (…)" (C., p. 520). Conformarea la adevăr, la precizie şi realitate nu exista ca obiect al discursurilor sale: „Exactitatea sau sinceritatea discursului nu-l preocupau pe ciudatul deputat, precum în fapt şi discursul de mai sus n-are a face cu ceva real" (C., p. 520).

Nicolae Blaramberg ilustra o altă ipostază a acestei oratorii caricaturale. Înalt şi slab, cu haine prea lungi, uza de o politeţe exagerată dorind să imprime în auditor prin atitudinea sa antidinastică „aparenţa cavalerismului medieval cu iluzia unui catonism antic" (C., p. 520). Discursurile sale păcătuiau însă prin stridenţa lexicului şi expresiilor franceze neadaptate limbii române, lipsite de necesitate, ca şi prin citările de izvoare şi autorităţi străine ca exhibare a erudiţiei. Chiar venea la tribună în faţa deputaţilor cu numeroase volume de autori străini din care cita copios fragmente. Toată problema este că aceste citări nu probau nimic, se aplicau „la împrejurări nepotrivite" (C., 521), neaducând nici un spor în argumentare.

Cazul lui Nicolae Ionescu, profesor de drept la Universitatea din Iaşi, liberal ca orientare şi adversar al lui Maiorescu, este şi mai interesant. El are harul vorbirii, frază mereu corectă, ingenios construită, fiind avantajat de o voce extrem de plăcută: „era înzestrat

BDD-A24966 © 2015 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:41 UTC)

în gradul cel mai mare cu darul vorbirii: ştia să vorbească şi-i plăcea să vorbească. Glasul său era din cele mai melodioase, gama întreagă a modulaţiunilor îi sta la dispoziţie, cuvintele curgeau din belşugul unui izvor nesfârşit, fraza era întotdeauna stilistic corectă şi adeseori cu măiestrie organizată" (C., p. 525). Pentru toate acestea, în *Retorică pentru tinerimea studioasă* (1875) Dimitrie Gusti, profesor universitar la Iaşi şi Bucureşti, avea să-l considere, citează Maiorescu, „această sirenă a cuvântului", „principele elocvenţei române". Divorţul esenţial între o astfel de vorbire seducătoare şi adevărata retorică sau oratorie stă însă, în cazul acestui „orator", în marile dificultăţi ale componentei argumentare. Nu există în discursurile lui Nicolae Ionescu argumentele valide pentru sau contra unei idei, niciunul nu încearcă să probeze ceva, consecvenţa cugetării este inexistentă, ideile au o mobilitate capricioasă, neştiindu-se de la început ce vrea să dovedească discursul. Nu se poate vorbi, prin urmare, de o coerenţă a discursului[2]. Haotismul ideilor, multe părăsite după un potop de cuvinte spre a lua alt drum, dă naştere la argumentări hazlii pe care Maiorescu le reliefează cu mare plăcere şi îmbelşugare. Şi acest „orator" exploatează componenta *actio*, căci avea „glas frumos şi dicţiune armonioasă" (C., 529), anesteziind şi el publicul, căci unele cuvinte ale sale „trebuie să fi produs în auditor un fel de încântare muzicală, fără nicio privire la înţeles" (C., 529). Tocmai absenţa argumentării face ca de la acest vorbitor să „nu ne putem aştepta la nicio idee politică de oarecare valoare, la nicio activitate publică de oarecare folos" (C., p. 530). Nicolae Ionescu ilustrează ipostaza jocului cu cuvintele când cel în cauză „e totdeauna gata să vorbească şi ce nu vrea şi nu ştie să sfârşească" (C., p. 526).

Din perspectiva contemporană Giorgio Brătianu, Nicolae Blaramberg şi Nicolae Ionescu nu pot fi oratori, ci retori în sens negativ, căci elocvenţa lor stă în simularea, îngâmfarea şi declamarea

[2] Cf. asupra reliefării absenţei logicii discursurilor lui Nicolae Ionescu şi tehnicii portretistice maioresciene, E. Lovinescu, *T. Maiorescu.* Ediţie îngrijită de Maria Simionescu. Cuvânt înainte de Alexandru George, Bucureşti, Editura Minerva, 1972, p. 461-462.

BDD-A24966 © 2015 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:41 UTC)

sonoră, apropiată de familiaritatea şi vorbirea fără un obiect precis a celor limbuți.

Savuroase prin grotescul lor sunt şi abaterile de la spiritul oratoriei adevărate comise se ” limbuți” precum Iancu Brătescu, V.T. Cancicov, Aurel Eliescu, figuri parlamentare minore, nicidecum parlamentari veritabili. Autorul a scris, se ştie, şi un studiu cu titlul *Beția de cuvinte în* „Revista contimporană”. *Studiu de potologie literară* (1873) consacrat „beției de cuvinte”, prin care înțelege folosirea cuvântului „în cantități prea mari” (C., p. 150 încât „îşi pierde cu totul simțul intuitiv al realității” (C., p. 150) şi devine „un mijloc puternic pentru ametirea inteligenței” (C., p. 150), de care fac uz retorii şi limbuții. Maiorescu formulează de aceea memorabil trăsăturile distinctive ale celor trei ipostaze ale vorbitorilor în public: orator, retor şi limbut scriind: „Atât oratorul, cât şi retorul şi limbutul au darul vorbirii; dar oratorul vorbeşte pentru a spune ceva, retorul pentru a se auzi vorbind, limbutul pentru a vorbi. Motivul oratorului este precizarea unei situații publice, afirmarea sau combaterea unei idei, convingerea unui auditor; mobilul retorului este dorința de a trece de orator sau îngâmfarea erudiției sau încântarea de sonoritatea proprielor sale cuvinte; pornirea limbutului este de a se amesteca şi el în vorbă oriunde şi oricum. Pe orator îl stăpâneşte scopul, pe retor – deşertăciunea, pe guraliv – mâncărimea de limbă. De aceea oratorul poate avea o valoare permanentă, retorul – numai una trecătoare, limbutul – niciuna” (C., p. 531). Prin aceasta se configurează şi obiectul retoricii pentru Maiorescu, atunci când afirmă că „Motivul oratorului este precizarea unei situații publice, afirmarea sau combaterea unei idei, *convingerea unui auditor* (s.n.)” (C., p. 531). Afirmând aceasta, este evident că autorul se situează în tradiția antică a primei categorii de definiții ale retoricii. Potrivit acestora, ea este arta ori ştiința de a persuada un auditoriu prin discurs sau artă ori ştiință a persuasiunii[3]. Această primă definiție a fost atribuită de Platon lui Gorgias în dialogul cu acelaşi nume şi a circulat la autori de tratate şi teorii precum Platon, Isocrate, Aristotel, Ariston, Cicero

[3] Cf. Vasile Florescu, *Retorica şi neoretorica. Geneză, evoluție, perspective*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1973, p. 17.

BDD-A24966 © 2015 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:41 UTC)

ş.a. până la Quintilian. Pentru toţi aceştia noţiunea-cheie a retoricii o constituie persuasiunea, adică darul sau puterea de a convinge pe cineva să facă sau să nu facă un anumit lucru. Aristotel însuşi în *Retorica* spunea că aceasta este acea „facultate de a sesiza în orice situaţie mijloacele existente pentru a convinge”[4]. Definirea retoricii ca tehnică a persuasiunii sau artei de a convinge a fost reluată de Chaïm Perelman la mijlocul secolului trecut în lucrările sale prin care a şi reabilitat-o. S-a spus că obiectul acestei teorii este cercetarea mijloacelor discursive „care permit naşterea sau intensificarea adeziunii spiritelor la tezele supuse spre acceptare”[5].

Acestui tip de definiţii îi pot fi incluse şi cele pe care le aflăm azi în multe din dicţionarele şi enciclopediile lumii. Astfel, în *Petit Robert*, vol.II, se precizează în acelaşi spirit al moştenirii antice că retorica este „arta de a vorbi de manieră a convinge un auditoriu”[6], iar în *Dicţionar de neologisme* autorii săi precizează că aceasta este „arta exprimării alese, utilizată în scopul convingerii unui auditoriu; oratorie, elocvenţă”[7].

Maiorescu analizează succint faza a doua a oratoriei parlamentare numind cinci tineri politicieni dotaţi: C.C. Arion, C. Dissescu, Al. Djuvara, Tache Ionescu şi Al. Marghiloman. Pentru toţi aceştia Maiorescu constată foarte satisfăcut: „În contrast cu vechile ilustraţiuni retorice, tinerii oratori din epoca a doua se feresc de sonoritatea goală a banalităţilor, de orice declamaţie fără înţeles, de aparenţa erudiţiei cu citatele streine; câteşicinci vorbesc numai când au ceva de spus şi vorba lor are totdeauna un scop politic precis” (C., p.534). Este idealul său de retorică sau de oratorie parlamentară în tradiţia antichităţii pe care Maiorescu nu încetează

[4] Aristotel, *Retorica*, apud Charles U. Larson, *Persusiunea*. *Receptare şi responsabilitate*, Iaşi, Editura Polirom, 2003, p. 24.

[5] Chaïm Perelman, L. Olbrechts – Tyteca, *La nouvelle rhtérique. Traité de l'argumentation*, col. “Logos”, Paris, PUF, 1958, apud Grupul M., *Retorică generală*. Introducere: Silvian Iosifescu. Traducere şi note: Antonia Constantinescu şi Ileana Littera, Bucureşti, Editura Univers, 1974, p. 8.

[6] *Petit Robert*, vol.II, Paris, 1991, p. 1520.

[7] Florin Marcu, Constantin Maneca, *Dicţionar de neologisme*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1978, p. 933.

BDD-A24966 © 2015 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:41 UTC)

a-l pune în relief şi a-l lăuda. El vorbeşte aici de un fapt de mare însemnătate pentru succesul oratoriei politice, şi anume de autoritatea vorbitorului, dată şi de competenţa şi responsabilitatea asupra celor afirmate. Toate acestea ca urmare a evoluţiei educaţiei şi gusturilor publicului receptor prin care oratorilor politici „li se pretinde şi autoritatea în afirmările lor, şi mai multă competenţă în chestiile de care se ocupă. Cine, prin discursurile sale nu inspiră încredere din acest punct de vedere, nu mai inspiră încredere din partea auditoriului" (C., p. 543). Peste alte câteva pagini, tot în spiritul antichităţii, Maiorescu vorbeşte de personalitatea oratorului care are o responsabilitate în influenţarea sub raportul adevărului ştiinţific prin necesitatea documentării exacte asupra celor spuse, dar şi una etică prin dorinţa nepărtinirii. Idealul său este cel antic de *vir bonus peritus dicendi* (bărbat bun iscusit la vorbire) în descendenţa lui Cato Cenzorul: „(…) tinerii deputaţi caută în vorbirile lor să se distingă, pe lângă forma literară, prin cea mai documentată exactitate şi prin o manifestă dorinţă de nepărtinire. Ei tind astfel să realizeze riguroasele condiţii ale antichităţii romane, de care ne vorbea articolul citat al d-lui Mehedinţi, adică de a fi mai întâi *viri boni* în limitele posibile ale accepţiunii parlamentare şi apoi *dicendi periti* după cerinţele literare" (C. p. 546). Cunoaşterea în profunzime a materiei de tratat de către orator a fost şi unul din principiile esenţiale ale retoricii lui Cicero. Pentru el oratorul ideal trebuie să fie un om de reflecţie şi cultură generală întrucât are de vorbit despre cele mai diverse subiecte. Există, cum se ştie, şi o primă parte a retoricii, numită *inventio* care constă în aflarea argumentelor prin documentare pentru ceea ce trebuie spus în discurs. Când spune că în discursurile lor tinerii parlamentari amintiţi se disting „pe lângă forma literară, prin cea mai documentată exactitate" (C., p. 546), Maiorescu are în vedere tocmai această fază a lui *inventio* de natură a asigura personalitatea şi autoritatea vorbitorului. „Dorinţa de nepărtinire" este o componentă a eticii oratorului care, nerespectată, poate prejudicia auditorul prin manipulare şi propagandă. De aceea în vremea din urmă, pentru Maiorescu „discursul nu mai are trecere decât în măsura competinţii şi autorităţii celui ce-l pronunţă; îmbelşugatele înfloriri literare, afirmările nemotivate, necum frazele

BDD-A24966 © 2015 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:41 UTC)

înşirate fără rost nu mai pot întâmpina vechea favoare, poate nici vechea indulgență" (C., p. 552). Vorbind aşadar de refuzul „îmbelşugatelor înfloriri literare" (C., p. 552), ca şi al frazei corecte stilistic şi ingenios construite, dar deficiente sub raportul conexiunii argumentelor de ansamblu din discursurile lui Nicolae Ionescu, Titu Maiorescu este departe de idealul retoricii ca „ars bene dicendi" („arta de a vorbi bine") cum a definit-o Quintilian şi cu atât mai departe de cel ca „ars ornandi" („arta de a împodobi limbajul"), ipostază întâlnită în Evul Mediu şi mai târziu. Pentru el, aşa cum am remarcat anterior, retorica este artă a persuasiunii sau convingerii unui auditor prin discurs. Reproşând ansamblului frazelor corecte şi ingenioase ale lui Nicolae Ionescu absența conexiunii logice, este foarte clar că oratoria este pentru Maiorescu şi o organizare specifică de argumente valide. În multe rânduri în *Discursurile parlamentare* el le numeşte *argumentațiuni* sau *argumentări*. Tehnica argumentării a deținut, cum se ştie, un rol însemnat în *Retorica* lui Aristotel, în teoriile ciceroniene sau în *Arta oratorică* a lui Quintilian. Un teoretician român contemporan arată clar baza discursului în organizarea specifică a argumentelor: „A construi un discurs înseamnă a alege argumentele necesare susținerii sau respingerii unei teze după criterii diferite (veridicitate, suficiență, acceptabilitate), a organiza argumentele astfel alese încât ele să producă maximum de efect în funcție de forța probatorie, de legătura ideatică dintre ele, de punerea în valoare a trăirilor afective ale publicului"[8]. De remarcat este un alt aspect, de o marcată actualitate. Maiorescu observă seducția discursurilor unor nonvalori precum Nicolae Ionescu asupra publicului românesc din cauza dicțiunii şi mânuirii limbajului, valorii unor cuvinte prin care „trebuie să fi produs în auditor un fel de încântare muzicală, fără nicio privire la înțeles" (C., p. 529), întrebându-se „cum de nişte înşirări fără noimă au putut trece atâta vreme drept discursuri parlamentare şi autorul lor drept orator politic" (C., p. 530). Răspunsul aflat este că oamenii politici contemporani aveau alcătuirea sufletească a paşoptiştilor care, „în

[8] Constantin Sălăvăstru, *Mic tratat de oratorie*, Iaşi, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", 2006, p. 235.

BDD-A24966 © 2015 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:41 UTC)

entuziasmul lor pripit confundau cugetarea cu vorba şi vorba cu fapta" (C., p. 533). Cuvintele însă sub forma discursului trebuie controlate, spune mai departe criticul, „în raportul lor cu gândirea" (C., p. 532), de către instanţe critice. Aceasta şi face Maiorescu atunci când arată nonvaloarea celor trei „oratori", examinându-le discursurile sub raportul validităţii argumentelor şi coeziunii raţionamentelor. Luciditatea critică este, altfel spus, antidotul împotriva manipulării şi seducţiei prin procedeele limbajului. Un teoretician contemporan al retoricii observa la mulţi ani după aceea pericolele manipulării prin cuvânt şi mijlocul de a o evita prin luciditatea critică scriind: „Aceasta (retorica, n.n.) nu e manipulatoare şi înşelătoare decât pentru aceia care iau argumentele pe cuvânt, seducţia ca adevăr. Don Juan ca om sincer, Hitler ca pacifist. Credulitatea în locul credibilităţii (…). Luciditatea critică constă în a percepe o relaţie mijloace-scopuri, adică scopurile subiacente pe care le ocultează (sau caută a le oculta) manipularea"[9].

Abrevieri

C. = Titu Maiorescu, *Critice*. Antologie şi prefaţă de Paul Georgescu, text stabilit de Domnica Stoicescu, Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1966.

Bibliografie

Florescu, Vasile, *Retorica şi neoretorica. Geneză, evoluţie, perspective*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1973

Goia, Vistian, *Destine parlamentare. De la Mihail Kogălniceanu la Nicolae Titulescu*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2004

Grup M., *Retorică generală*. Introducere: Silvian Iosifescu. Traducere şi note: Antonia Constantinescu şi Ileana Littera, Bucureşti, Editura Univers, 1974

Larson U., Charles, *Persuasiunea. Receptare şi responsabilitate.* Traducere de Odette Arhip, Iaşi, Editura Polirom, 2003

Lovinescu, E., *T. Maiorescu*. Ediţie îngrijită de Maria Simionescu, cuvânt înainte de Alexandru George, Bucureşti, Editura Minerva, 1972.

[9] Michel Meyer, *Questions de rhétorique. Langage, raison et séduction*, Paris, Librairie Générale Française, 1993, p. 7.

BDD-A24966 © 2015 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:41 UTC)

Marcu, Florin, Constant Maneca, *Dicţionar de neologisme*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1978.
Meyer, Michel, *Questions de rhétorique. Langage, raison et séduction*, Paris, Librairie Générale Française, 1993.
Petit Robert, vol.II, Paris, 1991.
Sălăvăstru, Constantin*, Mic tratat de oratorie*, Iaşi, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", 2006.

THE SPIRIT OF MAIORESCU'S RHETORIC
(Abstract)

Keywords*: analysis, political rhetoric, antique rhetoric, rhetor, orator, argumentation, cohesion, excess, simulation*

The author analyses Titus Maiorescu's article *Oratori, retori şi limbuţi (Orators, Rhetors and Rhetoricians*) (1902), emphasizing his adhesion to a certain type and ideal of rhetoric. This ideal and concept of rhetoric belongs to the first type of definitions of the antique rhetoric, which describes it as an art of persuasion, of convincing a listener through speech, and it's clearly different from the one defined as "ars bene dicendi" or "ars amandi". He based the speech on the argumentation element, on the coherent organisation of the reasoning, refusing the literary embellishments – grammatically and stylistically correct, but deprived of logic. The author of the present article makes references to some concepts of the antique rhetoric, and underlines aspects of the contemporaneousness of Maiorescu's rhetoric by mentions of the neorhetorics.

BDD-A24966 © 2015 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:41 UTC)